

Sygn. akt II Ca 642/16

POSTANOWIENIE

Dnia 21 listopada 2016 roku

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim II Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSO Paweł Hochman
Sędziowie:	SSA w SO Stanisław Łęgosz (spr.) SSO Dorota Krawczyk
Protokolant:	st. sekr. sąd. Anna Owczarska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 7 listopada 2016 roku

sprawy z wniosku M. W.

z udziałem (...) Spółki Akcyjnej w K.

o ustanowienie służebności przesyłu

na skutek apelacji wnioskodawcy

od postanowienia Sądu Rejonowego w Bełchatowie z dnia 9 czerwca 2016 roku, sygn. akt I Ns 38/16

postanawia: oddalić apelację i ustalić, iż każdy z uczestników ponosi koszty postępowania odwoławczego związane ze swoim udziałem w sprawie.

SSO Paweł Hochman

SSA w SO Stanisław Łęgosz SSO Dorota Krawczyk

Sygn. akt. II Ca 642/16

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 9 czerwca 2016 roku., w sprawie I Ns 38/16, Sąd Rejonowy w Bełchatowie oddalił wniosek M. W. o ustanowienie na jej nieruchomości obejmującej działki nr (...) w miejscowości S., gmina S. służebności przesyłu rzecz przedsiębiorstwa przesyłowego (...) S.A. z siedzibą w K. w związku z posadowieniem na nieruchomości napowietrznej linii elektroenergetycznej.

Podstawą tego rozstrzygnięcia były następujące ustalenia i rozważania Sądu Rejonowego:

M. W. jest właścicielką nieruchomości obejmującej działki (...) w obrębie S., w miejscowości S. (wcześniej L.), dla której Sąd Rejonowy w Bełchatowie prowadzi KW nr (...). Poprzednimi właścicielami nieruchomości byli jej rodzice S. K. i S. K., którzy nabyli ją 11 października 1965 r.

Przez działki wnioskodawczynie przebiega linia elektroenergetyczna 400 kV relacji R.-T., T.-R.-O.. W okresie budowy wskazywana była relacja R.-M. z uwagi na podział administracyjny: w miejscowości M. przebiegała granica pomiędzy województwem (...) a (...). Budowę linii zakończono w 1990 roku. Od tamtego czasu przesył energii następuje w sposób ciągły za wyjątkiem krótkiego czasu (kilku dni na przełomie lat 2009-2010) kiedy linia była łączona z odcinkiem M.-O..

Dwa razy do roku wiosną i jesienią pracownicy uczestnika dokonują oględzin linii, w ramach których oceniają stan techniczny. W 2014 roku przeprowadzono kompleksową wycinkę drzew na całej długości linii, a pod koniec 2015 roku naprawiano izolatory i wymieniano poprzeczniki linii.

Do 2015 r. właściciele przedmiotowej nieruchomości nie zgłaszali roszczeń związanych z usytuowaniem urządzeń przesyłowych.

Decyzją nr (...) z 27-05-1988 r. Wojewoda (...) na wniosek Zakładu (...) w Ł. ustalił lokalizację inwestycji polegającej na budowie linii energetycznej 400 kV R.-M. na terenie województwa (...).

Decyzją z 16-11-1988 r. Urząd Wojewódzki w P. udzielił Zakładowi (...) w Ł. pozwolenia na budowę i zatwierdził plan linii energetycznej 400 kV R.-M. na terenie województwa (...).

S. K. w 1988 roku wyraził zgodę na przeprowadzenie przez Zakład (...) w Ł. przez działki będące jego własnością o nr (...) w Ł., linii energetycznej 400 kV zgodnie z decyzją o lokalizacji inwestycji nr (...)z 27-05-1988 r.

Zakład (...) wchodził w skład Zakładów (...). W wyniku podziału przedsiębiorstwa państwowego pod nazwą (...) w W. na bazie Zakładu (...) w Ł. zarządzeniem Nr (...)Ministra Przemysłu z dnia 16 stycznia 1989 r. utworzone zostało z dniem 1 stycznia 1989 r. przedsiębiorstwo państwowe pod nazwą „Zakład (...) w Ł.”.

Zarządzeniem nr (...)Ministra Przemysłu i Handlu z 09-07-1993 r. dokonano podziału przedsiębiorstwa państwowego pod nazwą „Zakład (...) w Ł.” w celu wniesienia przez Skarb Państwa zorganizowanej części mienia przedsiębiorstwa do spółki akcyjnej (...) S.A. w W.. (...) S.A. przekazano m. in. linię 400 kV R.-T..

Dnia 24-10-2007 r. (...) S.A. zmieniły nazwę na (...) S.A. (...) S. A. dnia 31-12-2007 r. uległa podziałowi. W podziale uczestniczyła (...) S.A., która przejęła wydzieloną część majątku (...) S.A., w tym linię 400 kV R.- T. ((...) S.A. przejęła cały majątek sieciowy (...) S. A.)

(...) S.A. dnia 12-12-2008 r. zmieniła nazwę na (...) S.A. (...) S.A 09-01-2013 r. zmieniła nazwę na (...) S.A.

W piśmie z dnia 25-05-2015 r. M. W. wezwała (...) S.A. do umownego ustanowienia służebności przesyłu na nieruchomości obejmującej działki (...), dla której jest prowadzona księga wieczysta nr (...).

Powyższy stan faktyczny sąd ustalił w oparciu o dokumenty przedstawione przez uczestnika oraz zeznania świadka K. S. a ponadto akta i dokumenty księgi wieczystej (...). Z zeznań świadka wprost wynika, iż przez działkę wnioskodawczynie przechodzi napowietrzna linia energetyczna wchodząca w skład przedsiębiorstwa uczestnika, kiedy rozpoczęto eksploatację linii oraz to, w jaki sposób uczestnik korzysta z nieruchomości. Z dowodów w postaci dokumentów wynika ciągłość posiadania po poprzednikach prawnych uczestnika począwszy od 1988 roku. Zmiana nazwy spółki (...) S.A. na (...) S.A. oraz przejęcie przez (...) S.A. całego majątku sieciowego (...) S. A. nie wynika wprost z dokumentów złożonych przez uczestnika, jednak okoliczności te nie były sporne, a ponadto sądowi znane były z urzędu.

Stosownie do art. 305¹ k.c. nieruchomość można obciążyć na rzecz przedsiębiorcy, który zamierza wybudować lub którego własność stanowią urządzenia, o których mowa w art. 49 § 1 k.c., prawem polegającym na tym, że przedsiębiorca może korzystać w oznaczonym zakresie z nieruchomości obciążonej, zgodnie z przeznaczeniem tych

urządzeń (służebność przesyłu). Z mocy art. 305⁴ k.c. do służebności przesyłu stosuje się odpowiednio przepisy o służebnościach gruntowych.

W rozpoznawanej sprawie, uczestnik (...) S.A. wnosząc o oddalenie wniosku M. W. podniósł zarzut zasiedzenia służebności przesyłu. Wobec tego właściwym było rozważenie przez sąd zasadności tego zarzutu, który ma zasadniczy wpływ na treść rozstrzygnięcia.

Stosownie do treści art. 292 k.c. służebność gruntowa może być nabyta przez zasiedzenie tylko w wypadku, gdy polega na korzystaniu z trwałego i widocznego urządzenia. Zasiedzenie prowadzi do nabycia przez posiadacza prawa należącego do innej osoby na skutek wykonywania tego prawa przez czas w ustawie określony.

Posiadaczem służebności jest w myśl art. 352 § 1 k.c. osoba, która faktycznie korzysta z cudzej nieruchomości w zakresie odpowiadającym treści służebności. Posiadanie służebności ma inny charakter niż posiadanie nieruchomości - jest wykonywane stosownie do potrzeb i może nie mieć charakteru ciągłego. W przypadku służebności przesyłu jej posiadanie będzie na ogół polegać na utrzymywaniu na nieruchomości urządzeń przesyłowych oraz dokonywaniu remontów i okresowych konserwacji.

Do istoty instytucji zasiedzenia nieruchomości należy wpływ dłuższego okresu czasu. Zgodnie z art. 172 § 2 k.c. w zw. z art. 292 k.c. posiadacz samoistny służebności (tj. osoba, która korzysta z cudzej nieruchomości w zakresie odpowiadającym treści służebności) w złej wierze nabywa ją przez zasiedzenie z upływem 30 lat. Posiadacz samoistny w dobrej wierze nabywa tę służebność przez zasiedzenie z upływem 20 lat.

Bieg terminu zasiedzenia służebności gruntowej rozpoczyna się od chwili, gdy posiadacz tej służebności przystąpił do korzystania z trwałego i widocznego urządzenia .

W realiach przedmiotowej sprawy uznać należy, iż termin do zasiedzenia przez uczestnika służebności gruntowej rozpoczął swój bieg w 1990 roku tj. po wybudowaniu i rozpoczęciu eksploatacji linii przez poprzednika prawnego uczestnika.

Dla uznania zarzutu zasiedzenia za skuteczny istotne było ustalenie czy posiadanie uczestnika było posiadaniem samoistnym oraz czy był on w dobrej czy złej wierze, a ponadto czy służebność polegała na korzystaniu z trwałego i widocznego urządzenia.

Posiadanie prowadzące do zasiedzenia musi mieć charakter posiadania samoistnego. Definicję posiadania samoistnego zawiera art. 336 k.c. W świetle tego przepisu posiadaczem samoistnym jest ten, kto faktycznie włada rzeczą jak właściciel. O posiadaniu samoistnym nie świadczy sama tylko długotrwałość posiadania, która nie jest kryterium odróżniającym posiadanie samoistne od zależnego. Posiadanie samoistne charakteryzuje się tym, że posiadacz włada rzeczą w takim zakresie, jak to czyni właściciel, wykorzystując taką faktyczną możliwość władania rzeczą, do jakiej właściciel jest uprawniony. Ponieważ przepisy o nabyciu własności nieruchomości przez zasiedzenie do zasiedzenia służebności gruntowej należy stosować odpowiednio, tym samym posiadania prowadzącego do nabycia służebności gruntowej w drodze zasiedzenia nie należy utożsamiać z posiadaniem prowadzącym do nabycia przez zasiedzenie własności nieruchomości. Termin „odpowiednio” wymaga bowiem niejednokrotnie niezbędnych modyfikacji wynikających z istoty i celu danej konstrukcji prawnej. Należy mieć na uwadze okoliczność, że przy ocenie posiadania prowadzącego do zasiedzenia służebności gruntowej chodzi o faktyczne korzystanie z gruntu w takim zakresie i w taki sposób, w jaki czyniłaby to osoba, której przysługuje służebność.

W świetle zgromadzonych w sprawie dowodów przyjąć należy, iż poprzednicy prawni uczestnika byli posiadaczem służebności. Z zeznań świadka wynika bowiem w sposób nie budzący wątpliwości, iż uczestnik i jego poprzednicy prawni korzystali z nieruchomości wnioskodawcy w taki sposób jakby przysługiwała im służebność przesyłu. Uczestnik eksploatuje urządzenia przesyłowe, jego pracownicy dokonują konserwacji i w razie konieczności napraw linii. To samo dotyczy poprzedników prawnych uczestnika. Czynności te świadczą o posiadaniu służebności.

Następną niezbędną do uwzględnienia wniosku o zasiedzenie przesłanką wymaganą przez art. 172 k.c., jest okres posiadania, którego długość zależy od dobrej lub złej wiary posiadacza.

Według tzw. tradycyjnego poglądu dobra wiara polega na błędnym, ale w danych okolicznościach usprawiedliwionym przekonaniu posiadacza nieruchomości, że przysługuje mu wykonywane przez niego prawo. W świetle tak rozumianej dobrej wiary uczestnik i jego poprzednicy byli posiadaczami w dobrej wierze, gdyż poprzednik prawny - Zakład (...) uzyskał zgodę właściciela działek na przeprowadzenie linii elektroenergetycznej. Uczestnik aby nabyć przez zasiedzenie służebność gruntową musi więc wykazać, iż był jej posiadaczem przez okres 20 lat.

Zgodnie z treścią art. 176 § 1 k.c. jeżeli podczas biegu zasiedzenia nastąpiło przeniesienie posiadania, obecny posiadacz może doliczyć do czasu, przez który sam posiada, czas posiadania swego poprzednika. Uczestnik w ocenie Sądu wykazał nie tylko następstwo po swoich poprzednikach prawnych począwszy od 1988 r. ale też przeniesienie posiadania urządzeń przesyłowych. Wobec powyższego uczestnik mógł więc zgodnie z art. 176 § 1 w zw. z art. 292 k.c., zaliczyć do okresu swojego posiadania służebności przesyłu, okres posiadania tej służebności przez poprzedników prawnych.

W świetle wyżej wskazanych okoliczności bez wątpienia uczestnik oraz jego poprzednicy prawni faktycznie korzystali z gruntu wnioskodawcy w takim zakresie i w taki sposób, w jaki czyniłaby to osoba, której przysługuje służebność gruntowa. Od czasu wybudowania napowietrznych linii energetycznych uczestnik i jego poprzednicy prawni korzystali i korzystają do chwili obecnej z tych linii. Wnioskodawczyni ani jej poprzednicy prawni aż do 2015 r. nie podejmowali żadnych środków prawnych zmierzających do uregulowania stanu prawnego i kwestii przebiegu linii energetycznych przez ich działkę.

Przyjmując za początek biegu terminu zasiedzenia rok 1990 zasiedzenie służebności, w ocenie Sadu Rejonowego, nastąpiło po upływie 20 lat tj. najpóźniej z końcem 2010 r. Zarzut zasiedzenia podniesiony przez uczestnika jest zatem skuteczny, a w konsekwencji wnioszek podlega oddaleniu.

O kosztach postępowania Sąd orzekł na podstawie art. 520 §1 k.p.c., uznając że nie zachodzą podstawy do odstąpienia od zasady, że każdy uczestnik postępowania ponosi koszty związane ze swoim udziałem w sprawie.

Od powyższego postanowienia apelację złożyła wnioskodawczyni. Skarżąca zarzuciła naruszenie prawa materialnego, tj. art. 336 k.c. poprzez jego niewłaściwe zastosowanie polegające na przyjęciu, że uczestnik posiadał w sposób samoistny służebność gruntową w swojej treści odpowiadającą służebności przesyłu, co w konsekwencji doprowadziło do naruszenia art. 172 § 2 k.c. w zw. z art. 292 k.c. w zw. z art. 305⁴ k.c. poprzez jego niewłaściwe zastosowanie polegające na przyjęciu, że w ustalonym na podstawie materiału dowodowego stanie faktycznym doszło do zasiedzenia przez uczestnika służebności przesyłu.

Zarzuciła także naruszenie prawa procesowego, które miało zasadniczy wpływ na treść rozstrzygnięcia, tj. art. 233 § 1 k.p.c. polegające na dokonaniu dowolnej a nie swobodnej oceny dowodów poprzez przyjęcie, że:

- z przeprowadzonego dowodu, tj. zgody wyrażonej w 1988 roku przez ówczesnego właściciela nieruchomości na przeprowadzenie przez jego działki linii energetycznej, której dotyczył wniosek o ustanowienie służebności przesyłu, wynika, że poprzednik prawny uczestnika był w dobrej wierze,
- z przeprowadzonego dowodu, tj. z zeznań świadka K. S. wynika data rozpoczęcia korzystania przez poprzednika prawnego uczestnika z linii energetycznej posadowionej na nieruchomości wnioskodawcy, co doprowadziło do błędnego ustalenia daty rozpoczęcia biegu zasiedzenia służebności.

Występując z tymi zarzutami wnosiła o zmianę zaskarżonego postanowienia i uwzględnienie wniosku o ustanowienie służebności przesyłu z zasądzeniem jednorazowego wynagrodzenia od uczestnika na rzecz wnioskodawcy w wysokości

określonej przez biegłego, za ustanowienie służebności przesyłu, bądź o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi pierwszej instancji.

W apelacji zawarła również wniosek o przeprowadzenie na podstawie art. 382 k.p.c. dowodu z opinii biegłego sądowego rzeczoznawcy majątkowego na okoliczność ustalenia kwoty jednorazowego wynagrodzenia należnego wnioskodawcy za ustanowienie służebności przesyłu.

W odpowiedzi na apelację uczestnik wnosił o oddalenie apelacji w całości i zasądzenie od wnioskodawczyni na rzecz uczestnika kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych za postępowanie apelacyjne.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja wnioskodawczyni nie jest zasadna a podniesione w niej zrzuty naruszenia prawa materialnego, jak i procesowego, są chybione.

Do nabycia prawa podmiotowego przez zasiedzenie dochodzi w związku z faktycznym wykonywaniem przez odpowiednio długi czas takich uprawnień do lub na rzeczy, jakie składają się na treść zasiadywanego prawa. W ten sposób może być nabyta własność, użytkowanie wieczyste, ale też służebność gruntowa i służebność przesyłu. Według ugruntowanego stanowiska Sądu Najwyższego, jeszcze przed wejściem w życie przepisów art. 305¹-305⁴ kc dotyczących służebności przesyłu, możliwe było nabycie przez zasiedzenie służebności o treści służebności przesyłu, jako pewnego rodzaju służebności gruntowej (por. orzecznictwo przytoczone w uchwale składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 8 kwietnia 2014 r., III CZP 87/13, OSNC 2014, nr 7-8, poz. 68). Okres występowania na nieruchomości stanu faktycznego odpowiadającego treści służebności przesyłu przed wejściem w życie art. 305¹ - 305⁴ kc podlega doliczeniu do czasu posiadania wymaganego do zasiedzenia tej służebności (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 22 maja 2013 r. III CZP 18/13 OSNC 2013 nr 12, poz. 139)

Przesłanki zasiedzenia służebności gruntowej określa art. 292 kc. Zgodnie z tym przepisem w celu zasiedzenia takiej służebności konieczne jest jej posiadanie przy wykorzystywaniu trwałego i widocznego urządzenia oraz upływ - w zależności od dobrej lub złej wiary posiadacza - dwudziestu albo trzydziestu lat (art. 352 § 1, art. 336 i 172 kc).

Tytułem do posiadania rzeczy w zakresie prawa określonego rodzaju nie może być tytuł do władania nią w jakikolwiek sposób, lecz tylko w taki, jaki odpowiada posiadaniu charakterystycznemu dla tego prawa. Posiadanie służebności gruntowej polega na korzystaniu z cudzej nieruchomości w zakresie odpowiadającym treści konkretnej, zasiadywanej służebności.

Według skarżącej Sąd pierwszej instancji naruszył wskazane w petitum apelacji przepisy prawa materialnego, bowiem zgodnie z uchwałą Składu 7 Sędziów Sądu Najwyższego- Izba Cywilna z dnia 8 kwietnia 2014 roku IIICZP 87/13 , korzystanie przez uczestnika z urządzeń przesyłowych posadowionych na gruncie wnioskodawczyni nigdy nie miało cech posiadania o charakterze cywilnoprawnym w rozumieniu art 172kc , a zatem nie mogło doprowadzić do zasiedzenia jakiegokolwiek służebności bez względu na okres, w jakim uczestnik korzystał z tych urządzeń.

Stanowisko to nie jest trafne. Zgodnie z treścią powołanej uchwały wykonywanie uprawnień w zakresie wynikającym z decyzji wydanej na podstawie art. 35 ust. 1 i 2 ustawy z 12.3.1958 r. o zasadach i trybie wywłaszczania nieruchomości (t.j. Dz.U. z 1974 r. Nr 10, poz. 64 ze zm.), stanowiącej tytuł prawny do ich wykonywania, nie prowadzi do nabycia przez zasiedzenie służebności gruntowej odpowiadającej treści służebności przesyłu.

Uchwała ta nawiązywała do stanów faktycznych w których wydawane były decyzje administracyjne w oparciu o przepis art. 35 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 12 marca 1958 roku o zasadach i trybie wywłaszczania nieruchomości, czy też na podstawie art. 70 ustawy z 29 grudnia 1985 roku o gospodarce gruntami i wywłaszczaniu nieruchomości (tj DzU z 1991 nr 30 poz. 126), która obowiązywała w okresie wznoszenia przedmiotowej linii elektroenergetycznej. Takie decyzje mogły być wydawane i jak ilustrują inne rodzajowo zbliżone sprawy - były często wydawane przez

terenowe organy administracji państwowej, które zapewniały przedsiębiorstwom przesyłowemu szereg uprawnień, których zestaw odpowiadał treści służebności przesyłu. W takim przypadku wykonywanie uprawnień wynikających z decyzji wydanej na podstawie ww. przepisu, stanowiącej tytuł prawny do ich wykonywania, nie prowadzi do nabycia do zasiedzenia służebności gruntowej odpowiadającej treści służebności przesyłu.

Stanowisko wyrażone przez Sąd Najwyższy w wyżej wymienionej uchwale z dnia 8 kwietnia 2014 roku w sprawie III CZP 87/13 nie może jednakże, tak jak to twierdzi pełnomocnik apelującego prowadzić do uznania, że w przedmiotowej sprawie nie doszło do zasiedzenia przez uczestnika służebności odpowiadającej treści służebności przesyłu.

W uzasadnieniu powyższej uchwały Sąd Najwyższy nie wykluczył bowiem możliwości zasiedzenia w okresie od dnia 1 stycznia 1965 roku do dnia 2 sierpnia 2008 roku służebności gruntowej o treści odpowiadającej służebności przesyłu co do zasady, a jedynie stwierdził, przedstawiając w tym zakresie szeroki wywód, że nie mogło do tego dojść, gdy posadowienie urządzeń przesyłowych nastąpiło w wykonaniu uprawnień wynikających z decyzji administracyjnej wydanej na podstawie art. 35 ustawy z dnia 12 marca 1958 roku o zasadach i trybie wywłaszczenia nieruchomości (czy też na podstawie art. 70 ustawy z 29 grudnia 1985r. o gospodarce gruntami i wywłaszczaniu nieruchomości), a zatem wówczas gdy nieruchomość została zajęta pod urządzenia przesyłowe legalnie, tj. na podstawie władczego aktu administracyjnego.

Materiał dowodowy zebrany w sprawie nie daje podstaw do przyjęcia, że w stosunku do nieruchomości należącej do wnioskodawcy została wydana decyzja administracyjna na podstawie art. 70 ustawy z 29 grudnia 1985 o gospodarce gruntami i wywłaszczaniu nieruchomości. W aktach sprawy znajdują się jedynie decyzja Wojewody (...) z dnia 27 maja 1988 o ustaleniu lokalizacji inwestycji (k 52) i decyzja Urzędu Wojewódzkiego w P. z dnia 16 listopada 1988 (k.50) w przedmiocie zatwierdzenia planu realizacyjnego i wydania pozwolenia na budowę inwestycyjną linii energetycznej 400 kV R.- M.. Nie ma natomiast decyzja wydanej w oparciu o art. 35 ww. ustawy z dnia 12 marca 1958 roku o zasadach i trybie wywłaszczenia nieruchomości, czy też na podstawie art. 70 ustawy z 29 grudnia 1985 r. o gospodarce gruntami i wywłaszczaniu nieruchomości

Wobec tego, że pełnomocnik skarżącego nie przedstawił w toku postępowania przed Sądem I instancji, a także w postępowaniu apelacyjnym, decyzji wydanej na podstawie art. 35 ustawy z dnia 12 marca 1958 roku o zasadach i trybie wywłaszczenia nieruchomości, czy też na podstawie art. 70 ustawy z 29 grudnia 1985r. o gospodarce gruntami i wywłaszczaniu nieruchomości, powoływanie się w apelacji na stanowisko Sądu Najwyższego wyrażone w uchwale w sprawie III CZP 87/13 jest całkowicie nieuzasadnione, a rozciąganie tego stanowiska na inne decyzje administracyjne, takie jak np. dotyczące zezwolenia na budowę linii napowietrznej jest jego nadinterpretacją.

Wbrew twierdzeniom podniesionym w apelacji nie ma żadnych podstaw do przyjęcia, że posiadanie służebności przesyłowej przez przedsiębiorstwo państwowe po wejścia w życie przepisów nowelizujących ustawę kodeks cywilny w 1989 roku nie było posiadaniem w rozumieniu art. 352 § 1 k.c. i nie mogło prowadzić do zasiedzenia (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 13 października 2011 roku, w sprawie V CSK 502/10, Legalis Nr 440179, z dnia 9 października 2014 roku, IV CSK 32/14, Legalis Nr 1157499 oraz z dnia 13 stycznia 2016 roku w sprawie V CSK 224/15, Legalis Nr 1406418).

Zasadnie Sąd Rejonowy podnosi w motywach zaskarżonego postanowienia, że podstawę prawną do stwierdzenia zasiedzenia służebności gruntowej o cechach odpowiadających służebności przesyłu należy upatrywać w przepisie art. 292 k.c.

Z poczynionych przez Sąd pierwszej instancji ustaleń faktycznych wynika że linia elektroenergetyczna została wybudowana w 1990 roku i przekazana do eksploatacji Zakładowi (...), wchodzącemu w skład przedsiębiorstwa Państwowego Zakłady (...). Od tego czasu przebieg linii nie uległ zmianie i urządzenia są eksploatowane nieprzerwanie do chwili obecnej. Wprawdzie datę wybudowania i oddania do użytkowania linii elektroenergetycznej sąd ustalił w oparciu o zeznania świadka K. S., ale to nie może uzasadniać zasadności zgłoszonego zarzutu naruszenia prawa procesowego art.233§1 k.p.c. Zeznanie świadka jest dowodem w sprawie i podlega ocenie sądu, jak każdy inny tego rodzaju dowód. Apelacja nie przytacza żadnych okoliczności, które mogłyby wskazywać na niewiarygodność

powyższego świadka, czy też wskazywać na inną datę wybudowania i oddania do eksploatacji przedmiotowej linii elektroenergetycznej. Podana przez świadka data budowy i oddania do eksploatacji linii koresponduje z datami decyzji lokalizacyjnej i pozwolenia na budowę, czy też z zapisami protokołu zdawczo odbiorczego z czerwca 1993 roku. z przekazania linii i stacji najwyższych napięć z Zakładu (...) do (...) S.A.

Sąd Okręgowy również podziela dokonaną przez Sąd Rejonowy ocenę posiadania uczestnika i jego poprzedników jako posiadania w dobrej wierze. Zgodnie ze stanowiskiem przeważającym w orzecznictwie Sądu Najwyższego wybudowanie na cudzej nieruchomości urządzeń przesyłowych przez korzystające z nich przedsiębiorstwo po uzyskaniu decyzji wydanych w procesie budowlanym nie rozstrzyga jeszcze o możliwości zakwalifikowania posiadania nieruchomości, na której te urządzenia zostały posadowione, jako wykonywanego w dobrej wierze. (por. uchwała SN z 20 listopada 2015 roku III CZP 76/15, postanowienie SN z 19 maja 2016 r. IVCSK522/15). Jednakże zdaniem Sądu Okręgowego przy kwalifikacji tego posiadania jako w dobrej, czy złej wierze nie może być obojętne, czy było ono za zgodą właściciela nieruchomości, czy też wbrew woli, na co trafnie zwraca uwagę sąd pierwszej instancji. Według jego ustaleń S. K., poprzednik prawny wnioskodawczyni w 1988 roku wyraził zgodę na przeprowadzenie przez Zakład (...) przez jego nieruchomość przedmiotowej linii elektroenergetycznej. Oczywistym jest również, że zgoda ta obejmowała także korzystanie i obsługiwanie przez Zakład (...) tej linii. Nigdy zresztą ani poprzednicy prawni wnioskodawczyni, ani ona sama w okresie biegu zasiedzenia nie podejmowali żadnych akcji świszczących o wycofaniu powyższej zgody. Poza tym należy także wspomnieć o przepisie art. 7 k.c., który wprowadza domniemanie dobrej wiary. Domniemanie to jest wzruszalne, a ciężar jego obalenia spoczywa na stronie, która z przypisania złej wiary wywodzi korzystne dla siebie skutki prawne. Wnioskodawczyni w toku postępowania sądowego powyższego domniemania nie obaliła, a nawet nie podjęła próby dokonania tego. Do złożonej przez uczestnika postępowania odpowiedzi na wniosek i zawartego w nim zarzutu zasiedzenia w ogóle się nie odniosła, zachowując całkowitą bierność w postępowaniu przed sądem pierwszej instancji wobec zgłoszonego zarzutu.

Dlatego też, w ocenie Sądu Okręgowego, w okolicznościach przedmiotowej sprawy sąd pierwszej instancji władny był przyjąć po stronie uczestnika i jego poprzedników dobrą wiarę i w konsekwencji 20 letni terminu zasiedzenia. Orzeczenie sądu pierwszej instancji oddalające wniosek M. W. o ustanowienie służebności przesyłu jest zatem prawidłowe i nie narusza wskazanych w apelacji przepisów prawa.

Jak chodzi o sformułowany w apelacji wniosek o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego sądowego rzeczoznawcy majątkowego na okoliczność ustalenia kwoty jednorazowego wynagrodzenia za ustanowienie służebności przesyłu, to wobec oddalenia wniosku o ustanowienie tej służebności, należało go uznać za całkowicie bezprzedmiotowy.

Z tych też względów, Sąd Okręgowy oddalił apelację jako niezasadną na podstawie art. 385 k.p.c.

StŁ/AOw

SSO Paweł Hochman

SSA w SO Stanisław Łęgosz SSO Dorota Krawczyk